

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

CLEVELAND, O., SATURDAY MORNING, AUGUST 2, 1941

LETO XLIV. — VOL. XLIV.

KONCEM TEDNA

SMRTNA KOSA

Louis J. Prince

O je pred nekaj dnevi ameriški državni podstajnik Welles o Hitlerjevih novih hodilih, je zdaj potrjeno, da je tel Welles v mislih Španijo in drugalsko. Hitler namerava tem ozemlju postaviti oporavnico za napade na angleško. Ijeve ter za pohod proti Gibraltaru in morda tudi severni Afriki. Sicer ni pa še nikjer, da je Hitler opustil nadariti preko Turčije v Azijo.

MERIŠKI državni urad je zahvalil od Stalina, da dovoli siriškim vojaškim opazovaln dostop v vojno zono na fronti. Toda Stalin je točno prepovedal. Tako ameriška vlada ne bo mogla dobiti prve roke informacij z bojnega fronta.

ALO pride o tem v javnost,

toda ameriška vlada je načinila, da bo zaprla svoje konzule v Romuniji. To je delo Ameriške vlade, ki pritska na Romunijo, naj prekine diplomatske zveze z Zed. državami. Misli, da ameriški diplomati v Romuniji dobivajo preinfomacije glede Balkana in imajo preveč vpliva na rumensko vlado. Rumunskega tatarskega generala Antonescu je Nemci kot jetnika in če morejo preprečijo ameriškim komatom dostop do njega.

PLOMATSKIE vesti javljajo, da bo Hitler sklical zatek jeseni na Dunaju se tek zastopnikov vseh evropskih dežel, kjer bodo delali na za toliko napovedovanu "zdrženje Evropo." Do takrat je tak, da bi postavili

aki deželi vlado, ki bi imajo preveč mase dotične dežele, eboj, obenem pa bi morala slaviti v Nemčiji. Torej z besedo: Združena Evropa nemško oblastjo!

LER ima tudi v načrtu, da bo iz nekaterih dežel načrti monarhije, kot: Črno goro, Ogrsko, Ukrajino, Rusijo itd. Obenem pa je pridobiti belgijskega kralja Leopolda na svojo stran.

er ve, da brez Belgijev

vi red" v Evropi ne bo mogoče Belgijski brez svojega

toda Belgijski brez svojega

polda ne bi sodelovali. Vlaj-

jem v Ukrajini, Beli Rusiji, trugh pokrajnah namera-

ti živé v uvežbištvu v Nem-

ali kje drugje, kamor so be-

pred boljševiki. Razume-

la bi morali vsi ti biti popo-

la poslušni osišči.

SKI narod živi v polnem

preprčanju na končno zma-

rad Nemci. To pa ne toliko

izvrstnega odpora ruske

ade, kolikor radi oblub na

to iz Anglie in Zed. držav-

tovi, pa zelo zanesljivi vi-

ri poročajo, da ko je Hitler

rekel je, da

Razume-

la bi moral vti biti popo-

la poslušni osišči.

SKI narod živi v polnem

preprčanju na končno zma-

rad Nemci. To pa ne toliko

izvrstnega odpora ruske

ade, kolikor radi oblub na

to iz Anglie in Zed. držav-

tovi, pa zelo zanesljivi vi-

ri poročajo, da ko je Hitler

rekel je, da

Razume-

la bi moral vti biti popo-

la poslušni osišči.

SKI narod živi v polnem

preprčanju na končno zma-

rad Nemci. To pa ne toliko

izvrstnega odpora ruske

ade, kolikor radi oblub na

to iz Anglie in Zed. držav-

tovi, pa zelo zanesljivi vi-

ri poročajo, da ko je Hitler

rekel je, da

Razume-

la bi moral vti biti popo-

la poslušni osišči.

SKI narod živi v polnem

preprčanju na končno zma-

rad Nemci. To pa ne toliko

izvrstnega odpora ruske

ade, kolikor radi oblub na

to iz Anglie in Zed. držav-

tovi, pa zelo zanesljivi vi-

ri poročajo, da ko je Hitler

rekel je, da

Razume-

la bi moral vti biti popo-

la poslušni osišči.

SKI narod živi v polnem

preprčanju na končno zma-

rad Nemci. To pa ne toliko

izvrstnega odpora ruske

ade, kolikor radi oblub na

to iz Anglie in Zed. držav-

tovi, pa zelo zanesljivi vi-

ri poročajo, da ko je Hitler

rekel je, da

Razume-

la bi moral vti biti popo-

la poslušni osišči.

SKI narod živi v polnem

preprčanju na končno zma-

rad Nemci. To pa ne toliko

izvrstnega odpora ruske

ade, kolikor radi oblub na

to iz Anglie in Zed. držav-

tovi, pa zelo zanesljivi vi-

ri poročajo, da ko je Hitler

rekel je, da

Razume-

la bi moral vti biti popo-

la poslušni osišči.

SKI narod živi v polnem

preprčanju na končno zma-

rad Nemci. To pa ne toliko

izvrstnega odpora ruske

ade, kolikor radi oblub na

to iz Anglie in Zed. držav-

tovi, pa zelo zanesljivi vi-

ri poročajo, da ko je Hitler

rekel je, da

Razume-

la bi moral vti biti popo-

la poslušni osišči.

SKI narod živi v polnem

preprčanju na končno zma-

rad Nemci. To pa ne toliko

izvrstnega odpora ruske

ade, kolikor radi oblub na

to iz Anglie in Zed. držav-

tovi, pa zelo zanesljivi vi-

ri poročajo, da ko je Hitler

rekel je, da

Razume-

la bi moral vti biti popo-

la poslušni osišči.

SKI narod živi v polnem

preprčanju na končno zma-

rad Nemci. To pa ne toliko

izvrstnega odpora ruske

ade, kolikor radi oblub na

to iz Anglie in Zed. držav-

tovi, pa zelo zanesljivi vi-

ri poročajo, da ko je Hitler

rekel je, da

Razume-

la bi moral vti biti popo-

la poslušni osišči.

SKI narod živi v polnem

preprčanju na končno zma-

rad Nemci. To pa ne toliko

izvrstnega odpora ruske

ade, kolikor radi oblub na

to iz Anglie in Zed. držav-

tovi, pa zelo zanesljivi vi-

ri poročajo, da ko je Hitler

rekel je, da

Razume-

la bi moral vti biti popo-

la poslušni osišči.

SKI narod živi v polnem

preprčanju na končno zma-

rad Nemci. To pa ne toliko

izvrstnega odpora ruske

ade, kolikor radi oblub na

to iz Anglie in Zed. držav-

tovi, pa zelo zanesljivi vi-

ri poročajo, da ko je Hitler

rekel je, da

Razume-

la bi moral vti biti popo-

la poslušni osišči.

SKI narod živi v polnem

preprčanju na končno zma-

rad Nemci. To pa ne toliko

izvrstnega odpora ruske

ade, kolikor radi oblub na

to iz Anglie in Zed. držav-

tovi, pa zelo zanesljivi vi-

ri poročajo, da ko je Hitler

rekel je, da

Razume-

la bi moral vti biti popo-

la poslušni osišči.

"AMERIŠKA DOMOVINA"AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER5117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
 Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
 Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
 Za Cleveland, po raznolikih: celo leto \$8.50; pol leta \$3.00.
 Za Evropo, celo leto \$7.00.
 Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:
 United States and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
 U. S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
 Cleveland and Euclid, by carrier \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
 European subscription, \$7.00 per year.
 Single copies, 3c.

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at
Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1873.

No. 179 Sat., Aug. 2, 1941

Kaj pravite

Proletarec se je v zadnji izdaji zopet spravil na slovenske katoličane. Na piki ima primorskega rojaka dr. Marka Natlačena in pa dr. Korošca. O prvem pravi, da se je šel nedavno poklonit v Rim Mussoliniju, o drugem pa poje, da ni nikdar kaj storil za primorske Slovence.

Tako piše Proletarec: "Dr. Natlačen in njegovi sestralci, ki so z njim obiskali Rim, so bili in so še pod oblastjo tiste kaste, ki je s Koroščem na čelu predvsem gledala na koristi presvete rimskokatoliške cerkve in je še sedaj zavrnjena v rimsko tiaro s tremi nadstropji. K nesreči so Slovenci že leta in leta pod samopašno šibo katoliške duhovščine, ki je ves tisti čas smotreno zatirala v Sloveniji vse napredne struje ter jih tako zatrla, da so danes brez vsakršnega vpliva in moči."

Če je šel ban dr. Natlačen v Rim ali ne, ne vemo. Toda če je šel, je bil gotovo pozvan kot ban Slovenije, ko je Italija začela Ljubljano. Upamo si reči, da je skrajna nesramnost trditvi o dr. Natlačenu, da se je šel pokloniti dučeju v Rim. Ako ga je Mussolini pozval, se dr. Natlačen pač ni mogel ustavljati. In morda je šel v Rim radi tega, da bi varoval pri italijanski vladi pravice svojega naroda.

Ko so Italijani izvedeli prve volitve v Julijski krajini, je bilo izvoljenih tudi pet slovenskih poslancev v rimski parlament. Ali bo Proletarec trdil, da so tudi ti šli v Rim delat poklone italijanskemu kralju, ali so šli zato, da bodo kolikor mogoče varovali svoj narod, katerega so zastopali?

Proletarčeva trditev, da so bili Slovenci "leta in leta pod samopašno šibo katoliške duhovščine," je samo umazana fraza slovenskega socialista. Ko je jugoslovanska vlada razpustila katoliško mladinsko organizacijo "Orle" in priznala v Sloveniji samo Sokole, tega gotovo ni naredila slovenska duhovščina. Ko je kraljeval v ljubljani ban dr. Marušič in je takrat vladalo denunciranstvo kot za časa beneških dožev, tudi ni imela, bi rekli, slovenska duhovščina kako besedo. Ko sta imela v Sloveniji prvo in edino besedo minister Pucelj in senator dr. Kramer, najbrže tudi niso bili Slovenci pod "samopašno šibo katoliške duhovščine."

Naprednjaki ali liberalci so imeli vso priliko ostati na krmilu, pa se niso znali prikupiti ljudstvu. Pucljeva Samostojna kmetska stranka si je bila, na primer, izvojevala pri volitvah osem poslancev v konstituanto, ker so bili ljudje nasedli na bobneča povojna gesla in sklicevanje na kmetovo stanovsko samozavest. Toda na avtonomističnem programu izvoljeni poslanci so svoje volivice prevarili in glasovali za centralistično Vidovdansko ustanovo, ki je bila Slovencem nesprejemljiva. To je pa tudi razbilo Samostojno kmetsko stranko (ki je obstajala iz samih podeželskih liberalnih bogatašev in drugih nezadovoljencev) in pri prihodnjih volitvah so mogli "samostojnejše" rešiti komaj en mandat.

Torej je narod sam izpregovoril in obrnil hrbet ljudem, ki so delali proti njegovi koristim. Tako je, g. uredniči Proletarca, in nič drugače.

Na Proletarčeve trditev, da ni dr. Korošec mignil niti z mezinem v obrambo primorskih Slovencev, naj navedemo nekaj zgodovinskih podatkov, ki bodo spravili morda urednika Proletarca na pravo pot in pravično spoštovanje do nesmrtnega voditelja Slovencev. Le natančno preberite:

Slovenska ljudska stranka (katere predsednik je bil dr. Korošec, in podpredsednik svak našega urednika, profesor Remec), je 30. decembra 1932 sprejela takozvane "slovenske punktacije." V njih je dr. Korošec s svojo stranko zahteval iz ozirov na neodrešene brate v Italiji, Avstriji in na Ogrskem, da se da slovenskemu narodu v Jugoslaviji taka samostojnost, ki bo privlačila sonarodnjake iz drugih držav. Za to bi bila potrebna narodna samobitnost, ime in zastava, finančna samostojnost, politična in kulturna svoboda, ter korenita socialna zakonodaja. Da se to doseže, morajo Slovenci, Hrvati in Srbi v svobodno pogodbo in na demokratiski podlagi osnovati državo enakopravnih enot. Ena od teh enot mora biti Slovenija. Slovenske punktacije svojega federalističnega stališča nikar niso prikrivale, vendar pa tudi narodne države niso zanikale, marveč so izzvene celo ireditistično, češ, da mora jugoslovanska Slovenija pritegniti k sebi zaslužnjene brate.

Evo, g. uredniči Proletarca, to je delal dr. Korošec za primorske Slovence. Toda če ni mogel svojih načrtov in idej uresničiti, mu ni zamere, ker ni imel na razpolago vojske, da bi jo bil peljal na mejdan.

Pa veste, g. urednik Proletarca, kaj je dobil dr. Korošec za to? Ne morda kak pobalinski napad v časopisu. Ne, to bi bilo veliko premalo. Vlada ga je par tednov zatem, ko je v imenu Slovenske ljudske stranke razglasil te punktacije, internirala kot prekučuha in nevarnega državi.

Prosvera oni dan na vso moč hvali čikaško učiteljsko unijo, ki je nastopila proti poskusu, da se čikaške javne šole povežejo z verskim poukom. To, izjavlja Prosvera, "podpišemo kot svobodomislici in podporniki demokracije."

Morda bi bilo dobro, če bi Prosvera ob prilikah navedla, česa slabega bi se navadila ameriška mladina pri verskem pouku. Kaj pravite?

BESEDA IZ NARODA**Pismo iz Londona**

London, 10. julija, 1941. — In med velikimi možmi, ki zdaj žive tukaj, Vas bo gotovo zanimala najbolj osebnost Mgr. Dr. Jan Šramek-a, predsednika češkoslovaške vlade v Londonu. Danes je on star, častitljiv gospod. To pa ga ni zadržalo, da bi ne bil zapustil skrivaj svoje nesrečne domovine v juniju leta 1939. Potoval je preko Poljske. Prišel je na Angleško, da je postal najoznaj sodelovalec predsednika češkoslovaške republike, dr. Beneša. Ne, leta mu niso prinesla miru in pokoja. Danes je njegovo življenje prav tako trdo delo in boj, kot je bilo vse od njegove revne mladosti. Ko je njegova zgodbaj vdovela mati težko garaša in neprenehoma skrbela, kako bi preživel in izšolala nadarjenega sina. Boj in upor, kot je bil takrat, ko je pri spremembi izpitu v semenišču v Kromeriju zavrnil nemško besedilo, ki bi ga moral čitati: "Ne tega ne bom bral, nikdar prej še nisem videl kaj podobnega." Izpitna komisija je odrevena: kaj bo? Šramekova mati, ki je bila tudi navzoča, si je vila reke: kaj bo? Pa mladi študent je bil v vseh drugih predmetih najboljši med vsemi. Niso ga mogli zavrniti, sprejet je bil v semenišče. Kasneje se je šolal na olomuški teološki fakulteti, kjer se je vzoredno razvijal v dobrega duhovina in neugnanega narodnozavednega Čeha.

Za nas Slovence pa Mgr. Šramek ni le češkoslovaški narodni boritelj in voditelj. Dolga leta je bil najboljši priatelj našega pokojnega dr. Janeza Evangelista Kreka. "Težko mi je povedati v nekaj besedah o mojem priateljstvu z dr. Krekom. Enako, povedati o dalekosežnosti njegovega vpliva na češkoslovaško katoliško gibanje. Mogče že veste, da je bila Krščansko-socijalna stranka, ki sem jo jaz ustanovil na Moravskem, prva politična stranka, ki je organizirala delavce v zadruge, obrtne zveze; dr. Krek mi je pri tej stvari veliko pomagal, ne le, s tem, da je organiziral vzpostavno gibanje v Sloveniji, ampak tudi s svojo osebno pomočjo pri mojem delu na Moravskem. Večkrat je prišel in obiskal malih moravska mesta in vasi z namenom, da je predaval delavcem in danes je ime dr. Kreka domač vsakemu krščanskiemu delavcu širok vse Moravske."

Za pet let je bil naš Krek starejši od svojega češkega priatelja in sodelavca. Zgodaj že sta se spoznala. Bilo je v malem moravskem mestu, Novy Jičin, kjer je bila prva kaplanska služba za mladega duhovnega. Novy Jičin je bilo nemško mesto z maleško manjšino in se ta ni bila narodno zavredna. Tukaj se je Mgr. Šramek prvič pojavil v političnem in literarnem svetu. Saj je bilo tukaj, ko je ustanovil novo literarno gibanje, "Moderna," ki je kasneje dala več znamenitih pisateljev. Vidite, da je njegovo priateljstvo z dr. Krekom zrastlo v čas, ko se je šele začel uveljavljati v javnosti. In trajalo je do Krekove smrti. Velik je moral biti vpliv, ki sta ga imela drug na drugega.

V tem zgodnjem času že je Mgr. Šramek obiskal svojega priatelja in ostal pri njem šest mesecov pri "Krekovih v Št. Janžu na Dolenjskem." — "Čas, ki ga ne bom nikdar pozabil, ker sklenila sva globoko priateljstvo in razumevanje drug za drugega. S političnega stališča je bilo teh šest mesecov važnih za njega kakor za mene, ker bi lo je takrat, ko sva razpravljalna in delala načrte na programu za katoliško socijalno gibanje v nekaj besed v tolažbo sloven-

skim ljudem. Ker vem, da bi tako govoril tudi naš Krek, če bi še živel. In izročil mi je poseben pozdrav za "Ameriško Domovino":

"Pogosto mi je v mislih v tej temni uri nesrečno ljudstvo v Sloveniji, ki deli enako usodo s tolikimi drugimi evropskimi narodi, ki jih zatira nacijska okrutnost. Razumem, kako čutijo in kaj mislijo, ker tudi mojo domovino je zasedla barbarska nemška vojska in jo politično razkosala. Ali, kakršnekoli preizkušnje moramo pretreti — nikdar ne bom izgubil vedejo, da nečloveška hunska vladava premagana in da bodo evropska ljudstva znova dobila nazaj svojo svobodo. Slovenski narod bo znova spet triumfiral nad svojimi zatiralcimi, kakor so v zadnji vojni nad silo Habsburgov, in spet se bodo združili s svojimi srbskimi in hrvaškimi brati v prerojeni Jugoslaviji."

Taka je poslanica častitljivega ministra predsednika, Mgr. dr. Jan Šramek-a iz Londona vsem Slovencem v Ameriki. Vsem Slovencem, ki še lahko svobodno čitajo njegove besede, besede moža, ki je toliko napravil za svoj narod, za katoličanstvo, za delavstvo.

Matija Dolina.

Za slovensko mladino

Večkrat slišimo in čitamo kakršni tuji zatirajo naše ljudi v Evropi. Slovenci, Jugoslovani, nimajo nikakih pravic sedaj tam preko morja. Niti za svojo lastino se ne smejo več potegniti,

"Večkrat sem ga obiskal na njegovem posestvu v Sloveniji in on je prišel k meni v Brno. Najino medsebojno razumevanje je bilo zelo tesno in danes, posebno zdaj, se ga toplo spominjam, ko njegova ljubljena dežela tripi pod nemško nasilnostjo. Spominjam se, kako pogosto je dr. Krek imel navado govoriti o svojih sanjah: o edinstvu Hrvatov, Slovencev in Srbov v eni državi in po veliki včetini je bila zasluga njegovega neutrjedljivega dela, da se je to izpolnilo."

Pred zadnjim svetovnim vojno je bil Mgr. Šramek v Brnu. Tam je bil predsednik Osrednje organizacije katoliških delavcev, mesto, ki ga je zapustil še leta 1939., ko je zapustil svojo domovino. Sodeloval je pri ustanovitvi Osrednje organizacije ljudskih hraničnic in drugih katoliških udruženj. Predaval je kot profesor za sociologijo na teološki fakulteti brnske univerze. Ustanovil je telovadno društvo "Orel," društvo, ki se je kasneje razširilo tudi po Sloveniji. Ustanovil je politični časopis "Dan." Pisal je pogosto v revije in dnevnik. Leta 1907.

je bil izvoljen za poslanca v duajskega parlamenta. "Ne morem si pomagati, da bi ne omenil svojega sodelovanja z dr. Krekom v duajskega parlamenta. Kot eden izmed voditeljev v Sloveniji je dr. Šramek prvič pojavil v politični časopisu "Dan." Pisal je pogosto v revije in dnevnik. Leta 1907.

je bil izvoljen za poslanca v duajskega parlamenta. "Ne morem si pomagati, da bi ne omenil svojega sodelovanja z dr. Krekom v duajskega parlamenta. Kot eden izmed voditeljev v Sloveniji je dr. Šramek prvič pojavil v politični časopisu "Dan." Pisal je pogosto v revije in dnevnik. Leta 1907.

je bil izvoljen za poslanca v duajskega parlamenta. "Ne morem si pomagati, da bi ne omenil svojega sodelovanja z dr. Krekom v duajskega parlamenta. Kot eden izmed voditeljev v Sloveniji je dr. Šramek prvič pojavil v politični časopisu "Dan." Pisal je pogosto v revije in dnevnik. Leta 1907.

je bil izvoljen za poslanca v duajskega parlamenta. "Ne morem si pomagati, da bi ne omenil svojega sodelovanja z dr. Krekom v duajskega parlamenta. Kot eden izmed voditeljev v Sloveniji je dr. Šramek prvič pojavil v politični časopisu "Dan." Pisal je pogosto v revije in dnevnik. Leta 1907.

je bil izvoljen za poslanca v duajskega parlamenta. "Ne morem si pomagati, da bi ne omenil svojega sodelovanja z dr. Krekom v duajskega parlamenta. Kot eden izmed voditeljev v Sloveniji je dr. Šramek prvič pojavil v politični časopisu "Dan." Pisal je pogosto v revije in dnevnik. Leta 1907.

je bil izvoljen za poslanca v duajskega parlamenta. "Ne morem si pomagati, da bi ne omenil svojega sodelovanja z dr. Krekom v duajskega parlamenta. Kot eden izmed voditeljev v Sloveniji je dr. Šramek prvič pojavil v politični časopisu "Dan." Pisal je pogosto v revije in dnevnik. Leta 1907.

je bil izvoljen za poslanca v duajskega parlamenta. "Ne morem si pomagati, da bi ne omenil svojega sodelovanja z dr. Krekom v duajskega parlamenta. Kot eden izmed voditeljev v Sloveniji je dr. Šramek prvič pojavil v politični časopisu "Dan." Pisal je pogosto v revije in dnevnik. Leta 1907.

je bil izvoljen za poslanca v duajskega parlamenta. "Ne morem si pomagati, da bi ne omenil svojega sodelovanja z dr. Krekom v duajskega parlamenta. Kot eden izmed voditeljev v Sloveniji je dr. Šramek prvič pojavil v politični časopisu "Dan." Pisal je pogosto v revije in dnevnik. Leta 1907.

je bil izvoljen za poslanca v duajskega parlamenta. "Ne morem si pomagati, da bi ne omenil svojega sodelovanja z dr. Krekom v duajskega parlamenta. Kot eden izmed voditeljev v Sloveniji je dr. Šramek prvič pojavil v politični časopisu "Dan." Pisal je pogosto v revije in dnevnik. Leta 1907.

je bil izvoljen za poslanca v duajskega parlamenta. "Ne morem si pomagati, da bi ne omenil svojega sodelovanja z dr. Krekom v duajskega parlamenta. Kot eden izmed voditeljev v Sloveniji je dr. Šramek prvič pojavil v politični časopisu "Dan." Pisal je pogosto v revije in dnevnik. Leta 1907.

je bil izvoljen za poslanca v duajskega parlamenta. "Ne morem si pomagati, da bi ne omenil svojega sodelovanja z dr. Krekom v duajskega parlamenta. Kot eden izmed voditeljev v Sloveniji je dr. Šramek prvič pojavil v politični časopisu "Dan." Pisal je pogosto v revije in dnevnik. Leta 1907.

je bil izvoljen za poslanca v duajskega parlamenta. "Ne morem si pomagati, da bi ne omenil svojega sodelovanja z dr. Krekom v duajskega parlamenta. Kot eden izmed voditeljev v Sloveniji je dr. Šramek prvič pojavil v politični časopisu "Dan." Pisal je pogosto v revije in dnevnik. Leta 1907.

je bil izvoljen za poslanca v duajskega parlamenta. "Ne morem si pomagati, da bi ne omenil svojega sodelovanja z dr. Krekom v duajskega parlamenta. Kot eden izmed voditeljev v Sloveniji je dr. Šramek prvič pojavil v politični časopisu "Dan." Pisal je pogosto v revije in dnevnik. Leta 1907.

Cerkniški piknik

Jutri, v nedeljo 3. avgusta, se obeta za člane društva Cerkniško jezero št. 59 SDZ obilo zabava in razvedrila v prosti naravi.

Omenjeno društvo priredi za svoje člane in prijatelje letni piknik na prijazni Štuškovi farmi. Dolžnost vsakega člena je, da se gotovo udeleži piknika vsaj enkrat na leto. S seboj pa priredejte tudi svoje znance in prijatelje, ker le v skupnem delovanju nam bo uspehl zagotovljeno.

SATAN IN IŠKARIOT

Po nemškem izvirniku K. Mayu

Najbrž bova marsikaj doži-

Misli sem le vprašati, ali

osebni,

važni razlogi kličejo

Tunizijo?

Seveda.

Tisti razlog je

all Hunter.

pa z Winnetouom sva izne-

vama šinila pokonec.

Uff! je uslo zapetemu In-

ancu.

In tudi sam sem ves

naden vprašal:

Small Hunter —? Je mo-

le? Gospozna?

Yes! Tudi ti, kakor čujem."

Ne poznam ga, pa iskat ga

a deva v Tunizijo.

V Egi-

pot sem se čudil.

—? v Kairi?

A Aleksandriji?

Ni mogoče! Iz Alek-

sava pravkar prispela.

Da

to vedela —.

Popraševala

po njem

v Kairi in zvedela.

Bil

pred tremi meseci odpoto-

vumnost!

Je še v Egiptu.

Za

je naročil svoja pisma v

Za

Vič ne de!

Je še tu.

Pa bo

vsi

In sicer z menoj.

V

poznaš?

pr

rašanja

in spet sama

sanja —.

Ti naj morebiti

kaj pričovljem?"

Mi bilo ljubo!

Pa moja povest bo

sa, nego misliš.

Našla sva

obi

ob

Ber

Ain,

dva meseca —.

z njim pojdem.

Pa sem šel

po denar.

V Aleksan-

driji

samo radi njega boš po-

pojde!

Ogledal

sem si alžirjsko

kdo potuje s Hunter-

a v lige.

saj

ima vendar spremlje-

vaj

nekega Jonatana Meltona

, ki je

poznam

tistega člove-

čas?

Hunter ni pravil o

te sedede ne!

Jako čudno!

govoril o svojih razme-

podoblik!

Ga tudi nisem nič

pozna!

Ni prijetno potova-

travkom,

ki ga ne poznaš!"

Dolgo je bil v Orientu.

počes se več?"

Di se mi, da ga bolje po-

e?

ak to je.

Čeprav ga še ni-

pozna!

A Ševeda ga. Domov mora,

miki

dedičina ga čaka-

mu je umrl."

nini znil o tem."

Katerem hotelu pa stanuje

Aleksandriji?"

nobenem.

Zasebno."

po kaj gre v Tunis?"

riatela obiskat, Kalaf

Urka, kol agasija pri tuni-

čahetah."

Kalaf ben Urak —? Čudno —!"

Ni arabsko in ne tur-

ga je sam naredil —,"

akaj te na mah to ime za-

čanima me. Bolj nego si

orebiti veš, koliko je tisti

if ben Urak star?"

rednjih let. Hunter je slu-

di, da bom lahko govoril z

po anglešku."

ko drug ko Thomas Mel-

ton, tisti, ki si ga pred deve-

mi leti podil od Fort Uintaha v

Fort Edward. Osem let živi v

Tunisu, leto je vmes, tisto leto

je zadostovalo, da se je naučil

arabski in turski in da je vsto-

no

ko je prišel v Tunizijo."

"Odkod pa je prišel?"

"Ne vem. Angleški govor —,

Morebiti je moj rojak —."

"Anglež —? Rajši bi rekel,

da je Amerikanec —."

"Amerikanec —?"

"Hunter je tudi yankee in je

znan z njim, se zdi."

"Mogoče. Vseeno mi je.

Prav za prav še ljubše. Jezil bi

se, če bi bil moj rojak, Anglež,

kristjan, prestolil k Islamu —.

Ampak — kak je pa twoj ob-

raz —? O čem pa razmišlju-

ješ? Take odsotne, bodeče oči

sem videl pri tebi, kadar si raz-

mišljam o zelo sumljivi sedli ."

"Tako —? Morebiti sem tudi

nocoj našel sled, in sicer izred-

no važno in zanimivo sled.

Povej mi še nekaj! Hunter

torej ni govoril o svojih doma-

čnih razmerah —? Ali ni morebiti

keda mimogrede omenil,

da pozna razen Kalaf ben Uri-

ka še koga drugega v Tunisu?"

"Da. Njegova pisma priha-

jajo na nekega tamoznjega tr-

govca."

"Ali veš za njegovo ime?"

"Žid je, če se ne motim, ime

mu je —. Hm —, kako mu je

neki ime —?"

"Musa Babuam —?"

"Da! Tako je rekel.

Kako pa da poprašuješ po

takih malenkostih, ki se za nje

navaden človek vendar prav nič

ne zanima?"

"Ker so take malenkosti vča-

si najvažnejše.

Hunter, mislim, je slepar!"

Emery je skoraj planil na

noce.

"Sle — par —? To — to —

ni — mogoče!"

"Ni nemogoče, zelo verjetno

je."

Vse do tedaj je Winnetou

molčal, pa naju razumel, ker

sva govorila angleški.

Na moje zadnje besede pa je

dejal z odločnim poudarkom:

"Moj brat Old Shatterhand

je na pravi sledi! Tisti Small

Hunter ni pravi Small Hun-

ter!"

"Ni pravi —?" se je oglasil

Emery. "Ali hoče Winnetou re-

či, da si je nadel napačno ime?"

"Da, to hočeva reči!" sem po-

vedal.

"Kdo pa je tisti Small Hun-

ter, ki ni pravi Small Hunter?"

"Jonatan Melton je."

"Pa si prejle rekel, da je ta-

ko — im spremljevalcu Hunter-

jevenu —!"

"Seveda sem rekel. Tisti tvoj

Hunter je prav za prav spremlje-

valec pravega Small Hunter-ja."

"Zamotana zadeva —! Yes!

Razloži mi jo!"

Povedal sem mu, kolikor je

bilo neobhodno potrebno,

da me razumel, pozneje sem mu

lahko podrobneje pripovedoval.

Napeto me je poslušal. In ko

sem skončal, ni bil zadov

DEDICATED TO THE YOUNG
AMERICAN SLOVENE

THE AMERICAN HOME

DEADLINE FOR ALL CO
WEDNESDAY NIGHT

St. Vitus Dramatic Club
Review of 1941-42 Season
By Audience

(Continuation.)

"THIS NIGHT BEWARE"

Opening night, Nov. 10, 1940, found a very representative crowd eagerly awaiting the rising of the curtain on Barry Colbert's success "This Night Beware." In past seasons, the St. Vitus Dramatic Club had always presented a mystery melodrama which included dark stages, women screaming ghosts appearing and disturbing the peace of haunted house, and these productions beginning with "One Mad Night" had been highly entertaining and delightful fare. Nor were the theater-goers disappointed for the entire three acts of "This Night Beware" were rolled off smoothly to the credit of the whole cast and director.

In this production Mr. Frank handled all direction although the task certainly was an arduous one. The plot of the play was concerned with the suicide case, Alan Blair (Stan Martinic). Tod Miller (Larry Ogrin) was the proprietor of Black Crow Inn where Velma Bayne (Vida Gregor) decided to throw a ghost party on halloween. In this party were included characters played by Miss Nettie Gacknik, Joseph Skrbec, Miss Jean Tome and Anthony Baznik.

Things from the very beginning do not look right, for Miller is constantly under the evil eye of the witch-woman Marthy Hawks (Florence Tomicks). Mary Hrovat portrayed Velma's darkly cool and Anthony Orehek (another loss to the club since he joined the Franciscan Fathers at Lemont Ill.), was Velma's darkly gardener. These two supplied the colored comedy in the ghost scenes. Through the machinations of the spiritualistic medium Madam Zora (Margaret Yartz, who recently passed away) in her seances and Alan Blair's efforts, Francis Mallory (Ted Zak) is exposed as the criminal and Alan Blair cleared. It develops happily that Blair was not a suicide case but only kept out of the way to avoid arrest and prove who was really guilty of the crime of theft.

This plot was rather light and disappointing and it was already evident during rehearsals that the script was carelessly done. As usually happens in mystery plays, every bit of suspected matter must be explained, and this play suffered from lack of such explanations. This was all the more important since the play tried to impose upon the audience to believe that actual mysterious goings-on were taking place, yet the author strove to keep the action within the realms of possibility.

As in the Slovenian play, Tony Baznik surprised everybody, in this play Miss Margaret Yartz was the outstanding personality. Director Frank was immediately conscious of a find and I still remember speaking to him about her after the performance. He promised great things of her. His mind was full of new roles, important roles. He pointed out that she was merely 17, that she was just graduating from high school and that she was exceedingly gifted. Most remarkable was her articulation, the best that had been heard on this stage. He intended to cast her in a Slovenian play next, for Miss Yartz had had enough practice in Slovenian with the Baraga Glee Club where she had her start in parish activities. Then, with two or three solid character roles behind her, he would star her in an American production, perhaps in the 1941-42 season.

Personally, I felt that the praise was overdone. On the stage she appeared confident enough of her role, but it may be that her role was unsympathetic and the combination of seances and her costume seemed too strained for a realist. She carried herself well enough, and possibly with a few more plays to her experience and her maturing to young womanhood, she would have been a real asset to Director Frank.

However that may be, the dramatic world was startled on the morning of Mother's Day 1941 to learn that Miss Yartz had passed away, the victim of a ruptured appendix.

Larry Ogrin was highly praised by all who saw the play, as was Florence Tomicks, a veteran in the histrionic art, although still in her "teens." Anthony Orehek, however, miscast as the darkly Lazarus Jones, for he seemed to labor with the idea that he was in a minstrel show. This was commented on by many, including Mr. Matt Grdina, the club's makeup man. But it was pointed out, that Orehek partly spoke and acted that way off stage, and secondly, his interpretations of "Bam" coincided with all of his negro portrayals. In this the director suffered criticism, although it must be pointed out that the choice of actors was very limited and therefore the criticism was unfair.

By now the dramatic group had gotten sufficient confidence to tackle another Slovenian play early in January. Of course, the director with his aide, Edward Bradach, had long picked out "Cevljari," a three act comedy, but it now came into the productive stage.

(To be continued.)

Subscribe to the
"AMERIŠKA DOMOVINA"**GIRARD, O. IS HOST
AT SWUA DAY
PROGRAM****Lausche Petitions**

Anyone desiring to sign a petition favoring Judge Frank J. Lausche as candidate for the mayorship of Cleveland can do so in the offices of the American Home Publishing Co. Anyone who wishes to help secure signatures for the candidate can get petitions at the same office.

Remember that signatures must be in ink or indelible pencil only and the petitions must be returned before August 20th.

Let's all do our part to make Judge Lausche the first Slovenian mayor of Cleveland!

**Slovenian Radio Hour
Features St. Joe Band**

Sunday, August 3, St. Joseph's KSKJ Band consisting of 25 musicians will play on the Slovenian Radio Program, Station WGAR at 1:00 p.m. Lou Opalek is the director of the band. The band will play the following selections:

Sharpshooters, Balkan Beauties, Emilia Folk, Pozdrav iz knina, Mladi Vojaki. The regular orchestra will also play two numbers.

**Still More SNPJ Lodges Co
operating on Novak's
Dictionary****CIRCUS! CIRCUS!**

Ivan Cankar Presents Second Annual Circus at SNPJ Farm, on

Sunday, Aug. 3

Step right up, folks! The band is beginning to peal out its lively circus marches! Ferocious (confidentially, harmless) animals displaying gruesome jungle chants, beautiful princess, funny clowns and wild men are lining up for the big parade. The huge ring is already completely surrounded by an anticipating audience anxious for the show to go on!

To go any further would spoil your day, therefore we advise you to come early and not miss a single event. Everybody come! Admission is free, good food and music will be on hand. A truck leaving the SNH will pick you up at 1:00 p.m. if you do not have the transportation. The weather will be fair and comfortable—I read it in the papers—and there will be plenty of room for everyone.

One thing to remember—animals must not be fed.

RAE SMUK

Engaged

Mr. and Mrs. Anton Stusek of Wickliffe, O., announce the engagement of their daughter, Mary Louise, and Mr. Joe Henricke, son of Mr. and Mrs. Louis Henricke of Pittsburgh, Pa.

ST. VITUS HOLY NAME
Weekly ReviewST. VITUS BARAGA GLEE CLUB
INDIANS GALORE

Do you recall the song, "Ten Little Indians"? Well we have four of them in the club. They are Big Chief Dorothy Clumperman, Hiawatha Ann Clumperman, Red Squaw Mary Tomic, and Little Papoose Mary Mezic.

These girls were staying at a cottage on Zak's Farm for a week's vacation recently. Who would not get a sunburn after being exposed to the sun all day, if they were not swimming they were helping the farmer and his helpers in the fields. Do they compare with the city fellows at all?

The girls also had visitors during the week and week-ends! They say everyone had a swell time. Confidentially, though, I think they had just a colossal time.

**A BIRTHDAY GREETING
FOR FRAN**

Next Wednesday, August 6th Frances Fernal will celebrate another birthday. She will celebrate with friends at her home with a dinner given by her mother. Happy birthday, Fran!

VACATIONING

Mary Hrovat will travel to Pittsburgh over the week. Have a nice time, Mary.

REHEARSALS, GIRLS

All the girls should come to rehearsals Tuesday promptly at 7:15 p.m. Attendance the past few weeks has not been good so make this one a perfect one. A very important meeting will also take place.

Your reporter, "CURLY JO"

UNITED LODGES LAWN FETE

Just a reminder for the United Lodges Lawn Fete which will be held on the old church grounds, Norwood Rd. and Glass Ave., Sunday, Aug. 31.

Coupon returns can be made any Sunday morning in the vestibule of our church, and additional booklets obtained at the same time.

NOCTURNAL ADORATION

The Nocturnal Adoration Society will meet this Saturday and St. Vitus members will have their hour of adoration from 2 to 3 a.m. at St. Paul's Shrine, E. 40 St. and Euclid Ave. Bring a friend along!

CHIMES OF LIRA

Boy what a day for a picnic!

We left for the farm in traditional style, an hour late. The Rudy Svigels and the Lud Svigels were there as well as the rest of the gang. Everybody had suckers which they ate with relish.

The singing was quite hearty, too. Danny Post sported a smelly cigar which he would not give up even when Sophie Petrinic promised him a new one if he would throw the old one away.

When we got there, the drinks were immediately set up and put on ice.

Rudy Svigel's wife, Ann and John

Vidmar got together and reminisced about back home in Colorado. About 12:30 a baseball game started with Frank Kuret as umpire. They gave up rather soon because it was too hot to move, so they all started back to have some lunch and rest.

Seen around the drinks were Al Kopore escorting all the ladies over to have a drink on the house . . . Jack Golich just taking over as concession man . . . Agnes Klemencic and Pauline Erbeznič our new alto passing cookies . . . The two Svigel families taking over a picnic table for their lunch.

Games started about 5:30 under the committee's direction. The committee were Sophie Petrinic and Joe Marinco. What was Dorothy Grum doing around the concession stand while the games were going on? She arrived about closing time. Danny Post capped off the games. Tony (we do not know his last name) from Minn., a friend of Mr. and Mrs. Paraga, was the first to whistle "Flat Foot Floogie." His prize was a toy boat. Here is hoping he used it along the curb during the recent rains, also he enjoys his monthly bath more.

Sophie Lach (Ed: now Mrs. Stanley Baraga) won the bump dance for the girls, Danny Post for the boys. Julie Petrinic and Joe Marinko won the prize for the statue race. Al Kopore and Julie Petrinic won the shoe race, the crowning point of the games.

It was a funny sight to see all the boys digging in the pile for shoes and then all of a sudden a yell of triumph when someone found both pairs.

George Kvaternik worked so hard he vowed he would never be an official again. His wife and boy were there, too. Mary Potocnik and Frank Svigel arrived later in the day with Mary's father, Pete Srnovsnič.

Dorothy Svigel used up all her energy running around the bases, but seemed to have regained it because she clicked her camera at all the boys. Her mom helped the soprano end of the chorus.

At nightfall everybody gathered around and sang until time to start. We found that Jack Golich celebrated his birthday, too, so we treated us to ice cream on the way home.

Dorothy Grum, do not forget to bring Frank Kuret his new straw hat tomorrow.

The Ringer of Chimes

H. N. GENERAL MEETING

Regular monthly meeting of the Holy Name Seniors will be held Tuesday night in St. Vitus School. On the program, says President Michael Kollar, will be the fall program and arrangements for the golf tournament.

As usual, the various recreations will be at the disposal of members. How about bringing down a prospective member?

Remember the trip to Cedar Point on SUNDAY, AUGUST 17.

**ALL COLLINWOOD
PARTICIPATING
IN PARISH PICNIC**

It comes only once a year, the St. Mary's parish picnic tomorrow is certain to be a record-breaking affair.

Moclinikar's farm has been chosen as this year's spot for the grand festivities. And all Slovaks are invited, there will positively be no discrimination!

In fact, here is a fine opportunity to meet all your friends from St. Mary's, and at the same time from the various parishes.

Naturally there will be refreshments of all kinds to please the most cranky and critical palate. No fear that your mouth will run dry while discussing that international situation or local political campaign or whatever topic you begin to "size up." And there will be food, tempting food, which tastes so delicious on a farm.

Statisticians tell us that all the Slovaks of St. Mary's parish alone came to Moclinikar's farm, there would be a lot of people at the picnic. Now if friends from other districts also come, then the place will be really crowded. Statisticians also tell us that there is no reason why Moclinikar's should or could not be crowded.

Therefore, only one thing remains, prove that the statisticians are right!

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—